tygodnik
Goniec apteczny

Bezpłatny tygodnik do samodzielnego wydruku

Nr 8 poniedziałek, 6 lipca 2020 **ISSN 2719-4159**

Aktualności

Kwas acetylosalicylowy a rak jelita grubego. Bezpłatne leki dla ciężarnych.

Komunikaty GIF

Brak komunikatów

Prawo i realizacja recept

Recepty na maści, krople, żele – przykłady obliczeń ilości do wydania

Notatki z Zeszytu Aptecznego

Zastrzał

Wiedza produktowa

Laktuloza

Ściąga apteczna

Zespół neuroleptyczny

Sprawdź swoją wiedzę

Krzyżówka Apteczna #6

Materiały dodatkowe

Jakie są powikłania nieleczonego nadciśnienia tętniczego? [edukacja pacjenta]

Wydawca:
wydawnictwo farmaceutyczne
3PG

Redakcja:
ul. Lipowa 3/216-217
Kraków 30-702
redakcja@goniecapteczny.pl

Reklama:
tel.: +48 535 231 044
m.szczybylo@grupaopieka.farm

Niniejsza publikacja przeznaczona jest dla osób uprawnionych do wystawiania recept oraz osób prowadzących obrót produktami leczniczymi w rozumieniu przepisów ustawy Prawo farmaceutyczne z dnia 6 września 2001 r. z późniejszymi zmianami.

wydawnictwo farmaceutyczne

Wydawnictwo Farmaceutyczne powstało w odpowiedzi na brak aktualnych, wiarygodnych i jednocześnie przystępnych źródeł wiedzy farmaceutycznej.

Wszystkie pozycje Wydawnictwa Farmaceutycznego są przygotowywane przez zespół redaktorów specjalizujących się w przeglądach literatury naukowej, dlatego zawarte w nich informacje są oparte o najbardziej wiarygodne źródła. Każda publikacja Wydawnictwa jest także konsultowana z praktykującymi lekarzami, farmaceutami i innymi przedstawicielami zawodów medycznych. Wszystkie treści tworzone w Wydawnictwie Farmaceutycznym są oparte o standard PCS.

PCS[1]
[1] Pharmaceutical Credibility System

PCS (Pharmaceutical Credibility Standard) to autorski standard wiarygodności treści, który zakłada tworzenie opracowań na podstawie aktualnych i najbardziej wiarygodnych dowodów naukowych według kryteriów medycyny opartej na faktach (EBM).

Wszystkie publikacje Wydawnictwa dostępne są do zamówienia online na stronie www.wydawnictwo.farm

Aktualności

Kwas acetylosalicylowy jako profilaktyka raka jelita grubego. Metoklopramid w aerozolu donosowym. Bezpłatne leki dla kobiet w ciąży.

Kwas acetylosalicylowy w prewencji raka jelita grubego

Przeprowadzono badanie RCT z podwójnym zaślepieniem, którego celem było ocenienie korzyści z codziennego przyjmowania kwasu acetylosalicylowego u pacjentów z grupy dużego ryzyka w perspektywie długoterminowej. Populacja włączona do badania obejmowała pacjentów z **zespołem Lyncha,** określanego także skrótem HNPCC (dziedziczny rak jelita grubego niezwiązany z polipowatością, ang. *hereditary non-polyposis colon cancer*), polegającego na dziedzicznej predyspozycji do nowotworów (np. jelita czy macicy). Chorzy byli obserwowani przez kolejne 10 lat od włączenia do badania klinicznego. Wcześniej byli monitorowani przez 20 lat.

Kwas acetylosalicylowy był podawany 427 pacjentom regularnie przez dwa lata, 434 pacjentów przydzielono do grupy, którym podawano placebo. Okazało się, że u pacjentów, którym podawano kwas acetylosalicylowy w dawce 600 mg dziennie, odnotowano spadek rozwoju nowotworów jelita grubego o 42,6%.

Udowodniono, że działanie ochronne kwasu acetylosalicylowego, przyjmowanego przez min. 2 lata, trwa od 3 do nawet 10 lat. Wyniki badania dodatkowo są wzmacniane przez zalecenia NICE (ang. *The National Institute for Health and Care Excellence*), w których stwierdzono, że codzienne przyjmowanie kwasu acetylosalicylowego u osób z grupy wysokiego ryzyka może zapobiec rozwojowi nowotworu.

Mechanizm działania kwasu acetylosalicylowego w prewencji nowotworu jelita grubego wciąż pozostaje nie do końca poznany.

We wcześniejszych badaniach wykazano, że kwas acetylosalicylowego i inne NLPZ mają działanie przeciwproliferacyjne oraz indukujące apoptozę.[1][2] Salicylany zawarte w roślinach modulują apoptyczną odpowiedź na zakażenie i mogą mieć podobny proapoptyczny wpływ na jelita.[3]

Na podstawie wstępnych wyników z badania, NICE dodatkowo zaleciło, aby rekomendować kwas acetylosalicylowy u osób dorosłych z zespołem Lyncha w profilaktyce nowotworu jelita grubego.

Autorzy badania podkreślają, że pacjenci powinni skontaktować się z lekarzem, zanim zaczną przyjmować regularnie kwas acetylosalicylowy, ze względu na ryzyko **dolegliwości żołądkowych** – owrzodzeń i krwawień. Jeśli jednak w rodzinie odnotowywano nowotwory, pacjenci mogą rozważyć przyjmowanie leku przez co najmniej 2 lata.[4][5]

Metoklopramid w aerozolu do nosa zatwierdzony przez FDA

Firma Evoke Pharma opracowała aerozol do nosa *Gimoti* zawierający w swoim składzie **metoklopramid**. Preparat ma działanie przeciwwymiotne i może być stosowany w celu złagodzenia objawów związanych z ostrą i nawracającą gastroparezą cukrzycową. Gastropareza to schorzenie podczas którego dochodzi do **opóźnionego opróżniania żołądka**. Przyczyna może być neurologiczna bądź hormonalna, może też być powikłaniem cukrzycy (w wyniku neuropatii nerwu błędnego). Leczenie polega przede wszystkim na łagodzeniu wymiotów przez podanie leków przeciwwymiotnych bądź przeciwbólowych, a także zwiększenie motoryki żołądka.[1]

Gimoti jest nowym preparatem do podawania donosowego i może być stosowany jako alternatywa, gdy nie jest możliwe podanie doustne i iniekcyjne.

Podanie donosowe jest możliwe ze względu na grubość błony śluzowej jamy nosowej. Pojedyncza warstwa nabłonka jest dobrze unaczyniona i umożliwia bezpośrednie wchłanianie leku do krążenia ogólnego. Często w wyniku wymiotów u pacjentów zmagających się z gastroparezą, nie jest możliwe podanie doustne metoklopramidu.

Lek nie powinien być podawany pacjentom pediatrycznym oraz pacjentom z upośledzoną funkcją wątroby lub nerek. Rekomenduje się jedną dawkę aerozolu do każdego otworu nosowego, 30 minut przed każdym posiłkiem oraz przed pójściem spać (max. 4 dawki dziennie) przez 2 do 8 tygodni, w zależności od objawów.[3]

Bezpłatne leki dla kobiet w ciąży – od kiedy będzie można zrealizować na nie receptę?

Od 1 lipca 2020 r. wchodzi w życie art. 43b ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, który daje kobietom w ciąży uprawnienia do otrzymania bezpłatnych leków.[1]

Pomimo że zapis w ustawie wszedł w życie, to na razie w aptekach nie pojawią się jeszcze recepty na bezpłatne leki dla kobiet w ciąży, gdyż nie ma jeszcze listy leków, które w przypadku takiego uprawnienia będą mogły być przepisywane. Taka lista leków będzie stworzona przez Ministerstwo Zdrowia z uwzględnieniem potrzeby stosowania danych leków czasie ciąży, ich bezpieczeństwa oraz limitu wydatków przeznaczonych na ten cel.

Ministerstwo Zdrowia ma czas nie dłuższy niż 4 miesiące od wejścia w życie wymienionego przepisu na przedstawienia pierwszej listy bezpłatnych leków. Najprawdopodobniej będzie to 1 listopada 2020 r. Lista będzie aktualizowana tak jak lista leków przysługujących seniorom wraz z każdym obwieszczeniem nowej listy leków refundowanych. Na liście znajdą się tylko leki wydawane na receptę i znajdujące się na liście leków refundowanych. Nie znajdą się na niej środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego ani wyroby medyczne. Bezpłatnie będą mogły zostać wypisane leki tylko w zakresie wskazań refundacyjnych.

mgr farm. Anna Świder
mgr farm. Małgorzata Łęt

Czytaj całość na ww.opieka.farm

portal opieka.farm merytoryczne wsparcie

Infekcje intymne u kobiet i mężczyzn – jak pomóc pacjentowi w aptece? – relacja z konferencji (dzień 2)

Gośćmi drugiego dnia webinarium byli dr n. med. Paweł Brzewski, lekarz dermatolog i wenerolog oraz mgr farm. Konrad Tuszyński, Dyrektor ds. naukowych 3PG. Poruszono takie kwestie, jak:
różnice pomiędzy bakteryjną infekcją pochwy a grzybiczą,

- do jakiego lekarza należy odesłać pacjentkę/pacjenta - wenerologa, ginekologa czy urologa,
- infekcje prącia - jak przeprowadzić wywiad z pacjentem,
- kiedy u pacjenta podejrzewać chorobę weneryczną,
- rekomendowanie acyklowiru w opryszczce narządów płciowych,
- metronidazol w rzęsistkowicy - doustnie czy dopochowowo,
- leczenie kłykcin kończystych.

Konferencja rozpoczęła się od omówienia **infekcji pochwy**. Większość preparatów OTC dostępnych w aptece jest tak naprawdę do wspomagania choroby, a nie do jej leczenia. Możemy rekomendować pacjentom leki, jednak warto pamiętać, że nie jesteśmy w stanie zdiagnozować pacjenta - infekcje bakteryjne czy grzybicze powinny być diagnozowane i leczone przez lekarza specjalistę. W aptece do dyspozycji mamy testy na infekcje pochwy, oparte na pomiarze pH, których wiarygodność oceniono na 90%. Problemem jednak jest to, że często u pacjentki występuje infekcja mieszana.

Omówiono różnice pomiędzy specjalizacjami lekarskimi. Ta wiedza może się przydać, jeśli pacjentce bądź pacjentowi będzie konieczne zalecenie udania się do lekarza w celu zdiagnozowania infekcji. Wenerologia, jako część dermatologii, zajmuje się badaniem chorób przenoszonych drogą płciową. Ginekologia to szersza specjalizacja, a dodatkowo jest to specjalizacja chirurgiczna - tak samo jak urologia. Urolog także może przyjąć kobiety, w przypadku problemów z cewką moczową czy nietrzymaniem moczu. Jeżeli zmiany skórne będą na zewnątrz, bez wymogu zastosowania np. wziernika - wtedy możemy wysłać pacjentów do wenerologa/dermatologa.

Jeśli zgłasza się do nas pacjent z **chorobami prącia**, należy w miarę możliwości zadbać o prywatność, a także wyczuć pacjenta - taka osoba często będzie wymijająco mówiła o swoim problemie. Warto przeprowadzić krótki wywiad - jeśli u chorego infekcja utrzymuje się już 2-3 tygodnie, to należy zalecić pacjentowi udanie się do lekarza. Jeśli infekcja nie trwa długo, można zalecić stosowanie preparatu na infekcję zarówno bakteryjną, jak i grzybiczą przez max. 7 dni. W każdym przypadku powinno się jednak wysłać pacjenta do lekarza - takie infekcje wymagają pogłębionej diagnostyki. Zupełnie inne jednostki chorobowe mogą dawać podobne objawy. Kiła bardzo często przypomina inne zakażenia, np. zakażenie rzęsistkiem pochwowym (*Trichomonas vaginalis*).

Pojawiło się pytanie, co można polecić dzieciom w infekcjach penisa. Zwykle w tej grupie wiekowej są to infekcje spowodowane otarciem, dlatego polecamy preparaty gojące. Generalnie, lepiej zalecać kremy niż maści - są one lepiej tolerowane ze względu na wyższą temperaturę w tym obrębie ciała. Do 2 r.ż. okolic intymnych nie należy dotykać, nawet zbyt częste mycie nie jest wskazane.

Stulejka może pojawić się u mężczyzny w każdym wieku, który nie jest obrzezany. Zwykle leczenie polega na wykonaniu zabiegu chirurgicznego przez urologa.

Od niedawna mamy do dyspozycji **acyklowir bez recepty** z opryszczką warg sromowych we wskazaniach (*InVirum*). Opryszczka daje jednak dość charakterystyczne objawy. Pęcherze to wypukła zmiana zawierająca w środku płyn. W przypadku zakażeń wirusowych jest to najczęściej płyn przezroczysty, dodatkowo w okolicy pęcherza może pojawiać się ból. Jeśli pacjentka nie ma chorób nerek, możemy zalecić zażywanie acyklowiru jeszcze zanim uda się do lekarza. Pojawiło się pytanie o to, czy należy także rekomendować leczenie partnera. Opryszczka należy do typu chorób reaktywowanych, zwykle pojawia się przy spadku odporności. Można zalecić **abstynencję seksualną**, ale nie ma potrzeby rekomendowania wprowadzenia leków. Leczenie partnera powinno przede wszystkim być zalecane przy infekcji bakteryjnej i grzybiczej.

W zakażeniu **rzęsistkowicy** należy zastosować leki podane drogą doustną - zwykle jest to metronidazol. Leczenie miejscowe w tym wypadku będzie nieskuteczne. Powinno się także wprowadzić leczenie partnera. Jeśli leczenie jest przeprowadzane w sposób prawidłowy, to może być skuteczne w 90 - 95%. Co więcej, pacjentkom po przebytym zakażeniu rzęsistkowicą należy zalecić wykonanie badań po 3 miesiącach. Aby uniknąć zakażenia powinno się praktykować związku monogamiczne, używać prezerwatyw, a także nie dzielić się przyborami toaletowymi (ręczniki, mydła, gąbki).

Kiła, chlamydioza i rzeżączka to zakażenia, które dotyczą każdej grupy wiekowej. Kiła jest poważną chorobą - przez jakiś czas była opanowana, jednak okazuje się, że teraz odnotowuje się coraz więcej świeżych przypadków. Okres inkubacji w przypadku rzeżączki to zwykle 6 - 7 dni. Rzeżączka jest chorobą, która często staje się oporna, w związku z czym nowe rekomendacje są wydawane nawet co roku. Aktualnie w leczeniu zaleca się pochodne cefalosporyny podawane domięśniowo. Chlamydioza rozwija się dłużej - ok. 3 tygodni. W łysieniu androgenowym, np. związanym z wiekiem podstawowym preparatem jest **5% minoksydyl** na co najmniej 6 miesięcy terapii.

autor: *mgr farm. Anna Świder*

Komunikaty GIF

Wycofania, wstrzymania i ponownego dopuszczenia do obrotu produktów leczniczych.

Numer decyzji	Nazwa produktu leczniczego	Data decyzji	Podmiot odpowiedzialny	Rodzaj decyzji	Uzasadnienie

BRAK KOMUNIKATÓW GIF

- Reklama -

wydawnictwo farmaceutyczne

Fiszki Apteczne

Pacjent z cukrzycą w aptece

Kup podręcznik w sklepie
Wydawnictwa Farmaceutycznego:
www.wydawnictwo.farm

Prawo i realizacja recept

Recepty na maści, krople, żele – przykłady obliczeń ilości do wydania

W iinnym artykule zostały omówione ogólne zasady wyliczania ilości, które należy wydać w przypadku recept, na których zostały wypisane maści, kremy, żele. W tym opracowaniu omówię kilka przykładów.

Przykład nr 1
Rp.
Elocom krem 15 g
4 op. 1 x 1

Tak zapisane dawkowanie nie pozwala na wyliczenie ilości, którą można wydać. Należy więc uznać taki zapis za brak dawkowania i wydać 2 najmniejsze opakowania refundowane lub jeżeli jest to lek pełnopłatny to 2 najmniejsze zarejestrowane opakowania.

Przykład nr 2
Rp.
Elocom maść 30 g
4 op. 1 x 0,5 g

Z dawkowania na recepcie wynika, że pacjent zużywa dziennie 0,5 g maści, czyli w ciągu 4 tygodni ważności kremu po otwarciu pacjent zużyje 14g maści. Wobec tego nie należy wydawać pacjentowi tub 30 g a zamienić na odpowiednią ilość tub 15 g. Przeliczone na 15 g opakowania 8 tub maści *Elocom* pacjent zużyje w 32 tygodnie (32 tyg. x 7=224 dni), czyli można wydać całą przepisaną ilość z zastrzeżeniem, że jednorazowo nie więcej niż 6 op. (6 op. x 4 tyg. x 7=168 dni).

Przykład nr 3
Rp.
Elocom maść 30 g
4 op. 1 x 0,5 g

Przykład nr 3 dotyczy takiego samego zapisu na recepcie jak w przykładzie nr 2. Jednak w tym przypadku rozpatrzymy zamianę maści *Elocom* na *Edelan* maść 30 g. Z dawkowania wynika, że 30 g maści pacjent zużywa w ciągu 60 dni, czyli w niespełna 9 tygodni. Maść Edelan ważna jest przez 12 tygodni od momentu otwarcia, nie ma więc konieczności wydawania jej w mniejszych 15 g opakowaniach. Jednorazowo można wydać 3 op. na 180 dni stosowania.

Aby ułatwić wyliczenia, poniżej przedstawiłam zestawienie najczęściej pojawiających się na receptach maści, kremów i żeli z uwzględnieniem terminu ich ważności po pierwszym otwarciu. Interaktywną tabelę umożliwiającą wyszukiwanie po nazwach handlowych znajdziecie w wersji portalowej tego wpisu. Fragment tabeli poniżej.

Nazwa	Postać	Termin ważności po pierwszym otwarciu
Acnatac	żel	3 miesiące od otwarcia
Acne-Derm	krem	6 miesięcy od otwarcia
Acnelec	krem	6 miesięcy od otwarcia
Acnelec	żel	6 miesięcy od otwarcia
Advantan	krem	do końca daty ważności
Advantan	maść	do końca daty ważności
Advantan	emulsja	do końca daty ważności
Afloderm	maść	do końca daty ważności
Afloderm	krem	do końca daty ważności
Argosulfan	krem	6 miesięcy od otwarcia
Bactroban	krem	do końca daty ważności
Bactroban	maść	do końca daty ważności
Bedicort G	maść	do końca daty ważności
Bedicort salic	maść	2 tygodnie od otwarcia
Belosalic	maść	do końca daty ważności
Beloderm	maść	do końca daty ważności
Beloderm	krem	do końca daty ważności

autor: mgr farm. Małgorzata Łęt

- Reklama -

Monografie Apteczne

wydawnictwo farmaceutyczne

Ocena bezpieczeństwa stosowania leku w czasie karmienia piersią

Zamów na: www.wydawnictwo.farm

Notatki z Zeszytu Aptecznego

Zastrzał

Zastrzał (ang. *felon, whitlow*) to ropny stan zapalny wywołany infekcją, zlokalizowany najczęściej **na opuszkach palców,** ale może też dotykać części wewnętrznej palców i dłoni.

W odróżnieniu od zanokcicy, zastrzał to **poważne schorzenie** mogące skutkować ciężkimi powikłaniami, zaczynając od zapalenia stawów czy kości, a kończąc na zmianach martwiczych, które w skrajnych przypadkach mogą zakończyć się amputacją. W aptece pacjent z zastrzałem zazwyczaj poprosi o preparat z antybiotykiem w maści. Będzie skarżył się na tętniący ból opuszka palca i obrzęk.

Objawy, przebieg i powikłania zastrzału

Zastrzał to szybko postępująca infekcja na palcach dłoni, najczęściej kciuka lub palców wskazujących. W pierwszej kolejności obserwuje się **ból i zaczerwienienie.** Jeśli infekcja postępuje dalej, dochodzi do **obrzęku, tworzenia ropnia** i towarzyszy jej **silny, pulsujący ból.** Rozprzestrzenienie się infekcji w zamkniętym obszarze pod skórą prowadzi do **zwiększenia ciśnienia pod naskórkiem,** które może prowadzić do upośledzenia przepływu krwi, a w konsekwencji do martwicy skóry i głębiej położonych tkanek.

Zastrzał a zanokcica

Rozróżnienie, czym dokładnie jest zanokcica i zastrzał, stwarza często wiele problemów. Różne źródła podają odmienne definicje tych pojęć, z tego powodu bywa, że są ze sobą mylone lub stosowane są zamiennie. Umiejętne rozpoznanie jest jednak niezwykle ważne biorąc pod uwagę przebieg i leczenie poszczególnych schorzeń.

Warto wiedzieć, że według niektórych źródeł zanokcica to inaczej **zastrzał paznokcia**. Biorąc jednak pod uwagę, że zastrzał wiąże się z licznymi powikłaniami i szybko się rozprzestrzenia, bardziej poprawne jest uznanie, że zastrzał jest powikłaniem zanokcicy – mówimy wtedy o **zastrzale podpaznokciowym.**

Zastrzał rozwija się najczęściej na czubku palców, na opuszkach, ale może powstawać też w okolicy paznokci, obejmując wały okołopaznokciowe i tkanki pod paznokciem, a także wewnętrzne części palców i dłoni. **Zanokcica** to stan zapalny ograniczony do tkanki sąsiadującej z paznokciem i nie obejmuje opuszki palca ani głębszych tkanek.[6]

Leczenie zastrzału

Miej na uwadze, że infekcja może postępować bardzo szybko.

Leczenie zastrzału zależy od stopnia zaawansowania zapalenia. Najczęściej obejmuje wykonanie **nacięcia** i **drenażu**, ewentualne podanie **antybiotyków** lub **leków przeciwwirusowych** (w przypadku zastrzału opryszczkowego), a także **dezynfekcji** i podaniu **leków przeciwbólowych**.

- Reklama -

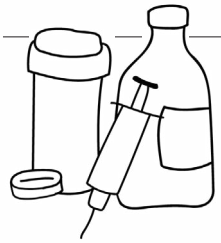

Laktuloza

Komu polecać, jak stosować, jak działa, na jakie interakcje i efekty uboczne zwrócić uwagę?

Laktuloza to syntetyczny dwucukier, który składa się fruktozy i galaktozy, dostępny pod postacią roztworu doustnego (syropu) w stężeniach 500-670 mg/ml i stosowany głównie jako lek przeczyszczający.

Laktuloza – Komu można polecić?

Stosowanie laktulozy możesz polecać:

- osobom, które poszukują łagodnie działającego leku przeczyszczającego,
- osobom, które chorują na przewlekłe zaparcie,[1][2]
- rodzicom, których dzieci chorują na zaparcia (u dzieci poniżej 6 m.ż. laktuloza jest lekiem I rzutu!),[3][4]
- osobom starszym,[1]
- kobietom w ciąży,[5][6]
- kobietom karmiących piersią,[7][6]
- osobom, które nie tolerują makrogoli,[8]
- osobom, u których leczenie z użyciem makrogoli jest nieskuteczne.[8]

Laktuloza jest również stosowana w celu poprawy przebiegu **choroby hemoroidalnej** poprzez zmiękczenie stolca, natomiast może stanowić jedynie leczenie wspomagające, ponieważ brakuje dowodów na jej skuteczność w tym wskazaniu.[9] Ponadto, z zalecenia lekarza laktuloza może być zastosowana w zapobieganiu i leczeniu encefalopatii wątrobowej, czyli zaburzeń psychicznych i neurologicznych, które powstają w wyniku upośledzenia funkcji detoksykacyjnej wątroby.[10]

Laktuloza – Jak stosować?

Dawkowanie laktulozy dostosowuje się indywidualnie, w zależności od uzyskanego efektu terapeutycznego lub wystąpienia działań niepożądanych,[6][11] natomiast jako punkt wyjściowy stosuje się poniższe dawki dobowe preparatów laktulozy, które przedstawiliśmy również w przeliczeniu na substancję czynną:

- niemowlęta (1 r.ż.): do 5 ml (do ok. 3 g laktulozy),
- dzieci od 1 do 6 lat: 5-10 ml (ok. 3-7 g laktulozy),
- dzieci od 7 do 13 lat: 10-15 ml (ok. 7-10 g laktulozy),
- młodzież od 14 lat i dorośli: 15-45 ml (ok. 10-30 g laktulozy).

W przypadku dzieci koniecznym do uzyskania efektu może być zastosowanie wyższych dawek, np. 1 ml (ok. 0,7 g laktulozy)/kg masy ciała (max. 30 ml) raz lub dwa razy dziennie, a nawet 1,5-3 ml (ok. 1-2 g laktulozy)/kg masy ciała raz lub dwa razy dziennie.[12][13]

Możesz polecić przyjmowanie dobowej dawki laktulozy w całości raz dziennie lub podzielenie jej na 2-3 dawki w ciągu doby. Laktulozę można przyjmować niezależnie od posiłków. Preparaty można podawać w postaci nierozcieńczonej lub przed użyciem zmieszać z wodą lub innymi płynami, np. sokiem.[6][14]

W trakcie terapii zaleć pacjentowi przyjmowanie odpowiedniej ilości płynów – około 2 litry na dobę.[15] Laktuloza jest bezpiecznym lekiem, który można stosować długoterminowo w terapii przewlekłego zaparcia.[1][2] Zwróć uwagę, że dawkowanie opisane w ChPL może się różnić w zależności od preparatu.

Laktuloza – Jak działa?

Laktuloza to lek przeczyszczający, który przyspiesza przejście treści pokarmowej przez przewód pokarmowy oraz rozmiękcza stolec poprzez zatrzymanie wody w jelicie grubym. Jej efekt przeczyszczający zazwyczaj występuje po 1-3 dniach stosowania w rekomendowanych dawkach i ma stosunkowo łagodny przebieg. Za działanie odpowiadają krótkołańcuchowe kwasy organiczne, które powstają w wyniku rozkładu laktulozy przez florę bakteryjną przewodu pokarmowego.[16][6][1]

Laktuloza – Na co uważać?

Preparaty laktulozy mogą zawierać galaktozę oraz laktozę, dlatego są przeciwwskazane u osób chorujących na galaktozemię (rzadkie genetycznie uwarunkowane upośledzenie przekształcania galaktozy do glukozy) oraz powinny być stosowane ostrożnie u osób nietolerujących laktozy.[6][17][8]

Niektórzy producenci zastrzegają, że ze względu na zawartość węglowodanów (m.in. fruktozy, galaktozy i laktozy) laktulozę należy ostrożnie stosować u pacjentów z cukrzycą,[14] natomiast badania kliniczne z randomizacją wykazały, że jednorazowe przyjęcie 20 g laktulozy (czyli ok. 30 ml syropu o stężeniu 667 mg/ml) nie wpływa na poziom glukozy we krwi zdrowych ochotników.[17] Dlatego laktuloza może być stosowana również u cukrzyków.[1][6]

Niektórzy producenci preparatów z laktulozą często zastrzegają, że ich stosowanie (i ogólnie leków przeczyszczających) u dzieci jest dozwolone tylko w szczególnych przypadkach i pod nadzorem lekarza.[6][18][11][14]

Laktuloza – Na jakie interakcje zwracać uwagę?

W przypadku laktulozy istnieje stosunkowo niewiele informacji dotyczących jej interakcji z innymi lekami. Zaobserwowano, że przewlekłe stosowanie laktulozy (powyżej 4 tygodni) może nasilać działanie przeciwzakrzepowe acenokumarolu. Dlatego laktulozę należy ostrożnie stosować u pacjentów równocześnie stosujących acenokumarol.[19] Ponadto u pacjentów równolegle stosujących lit i laktulozę zaobserwowano przypadki zatrucia litem. Podejrzewaną przyczyną wystąpienia toksyczności litu była hipowolemia (zmniejszenie objętości krwi w naczyniach krwionośnych) w konsekwencji działania przeczyszczającego laktulozy.[20] Dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na odpowiednią podaż płynów podczas stosowania laktulozy.

Laktuloza – Dodatkowe informacje

Leki zawierające laktulozę są dostępne bez recepty, poniżej zestawiono preparaty dostępne w Polsce.

autor: mgr farm. mgr farm. Mariusz Mogielnicki

Preparat	Postać	Moc	Opakowania	Okres trwałości po otwarciu
Duphalac	roztwór doustny	667 mg/ml	150 ml, 200 ml, 300 ml	Nie określono
Normalac	syrop	667 mg/ml	200 ml	Nie określono
Lactulosum Hasco	syrop	2,5 g/5 ml (500 mg/ml)	150 ml, 500 ml	Nie określono
Lactulosum Aflofarm	syrop	7,5 g/15 ml (500 mg/ml)	150 ml	4 tygodnie
Lactulosum Takeda Forte	syrop	667 mg/ml	150 ml	1 miesiąc
Lactulosum Takeda	syrop	2,5 g/5 ml (500 mg/ml)	150 ml	2 miesiące
Lactulosum Polfarmex	syrop	7,5 g/15 ml (500 mg/ml)	150 ml	3 miesiące
DuphalacFruit	roztwór doustny	667 mg/ml	500 ml	21 tygodni
Lactulose-MIP	syrop	9,75 g/15 ml (650 mg/ml)	200 ml, 500 ml, 1000 ml	6 miesięcy
Lactulosum Amara	syrop	7,5 g/15 ml (500 mg/ml)	150 ml, 200 ml	1 rok

- Reklama -

wydawnictwo farmaceutyczne

PRZEDSPRZEDAŻ!

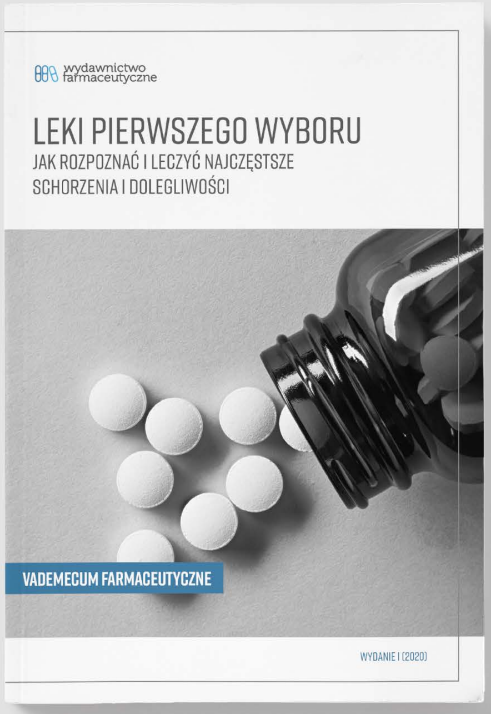

Vademecum Farmaceutyczne

Leki pierwszego wyboru

Jak rozpoznać i leczyć najczęstsze schorzenia i dolegliwości

Kup podręcznik w sklepie Wydawnictwa Farmaceutycznego:
www.wydawnictwo.farm

Ściąga Apteczna

Wydrukuj i powieś na lodówce aptecznej!

Zespół neuroleptyczny

Złośliwy zespół neuroleptyczny (ang. neuroleptic malignant syndrome, NMS) to zagrażająca życiu reakcja, która sporadycznie występuje w odpowiedzi na leki przeciwpsychotyczne. Do objawów złośliwego zespołu neuroleptycznego należą:

- wysoka gorączka,
- zaburzenia równowagi autonomicznego układu nerwowego,
- sztywność mięśni,
- zmieszanie i zmiana stanu psychicznego pacjenta.

Objawy pojawiają się od doby do kilku tygodni od rozpoczęcia podawania leków przeciwpsychotycznych. Leczenie polega na jak najszybszym odstawieniu leku, będącego przyczyną NMS oraz leczenie objawowe i zapobieganie powikłaniom ogólnoustrojowym.

Leki wywołujące zespół neuroleptyczny

Najczęściej złośliwy zespół neuroleptyczny jest wywoływany przez: haloperidol (*Haloperidol Unia, Haloperidol WZF*), rzadziej rezerpinę (w: Normatens) oraz leki przeciwwymiotne taki jak prometazyna (*Diphergan, Polphergan*), tietylperazyna (*Torecan*) czy metoklopramid (*Metoclopramidum Polpharma*).

Objawy mogą pojawić się już po jednej dawce neuroleptyku, ale stosowanie dużych dawek, zwiększenie dawki lub stosowanie leków o przedłużonym uwalnianiu zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia zespołu. NMS może również występować u osób stosujących lewodopę (*Stalevo, Nakom, Sinemet CR, Madopar, Duodopa*) i antagonistów receptorów dopaminowych takich jak kabergolina (*Dostinex*), bromokryptyna (*Bromocorn, Bromergon, Parlodel*), pergolid (*Permax*), ropinirol (*Adartrel, Aropilo, Requip, Aparxon, ApoRopin, Ceurolex, Nironovo, Polpix, Repiro, Rolpryna, Ropodrin*), pramipeksol (*Hitoff, Mirapexin, Oprymea*) czy amantadyna (*Amantix, Viregyt-K*) w chorobie Parkinsona, zwykle w momencie, gdy dawka leku jest nagle zmniejszona.

Śmiertelność

Śmiertelność NMS wynika z powikłań ogólnoustrojowych i zachwiania równowagi AUN. Aktualnie ocenia się ją na około 10%, natomiast w latach 60. XX wieku wskaźnik śmiertelności wynosił ponad 70%. Spadek ten wynika m.in. ze wzrostu świadomości o NMS, wcześniejszym rozpoznawaniem, agresywniejszym leczeniem oraz wprowadzenia na rynek leków przeciwpsychotycznych II generacji, które rzadziej wywołują NMS.

Kryteria rozpoznawania złośliwego zespołu neuroleptycznego

O wystąpieniu zespołu neuroleptycznego świadczy towarzysząca leczeniu neuroleptykami:

- wysoka gorączka,
- sztywność mięśniowa

oraz minimum dwa z poniższych objawów:

- poty,
- dysfagia,
- drżenie,
- zaburzenia zwieraczy,
- zaburzenia świadomości,
- mutyzm,
- tachykardia,
- podwyższone lub labilne ciśnienie tętnicze,
- leukocytoza,
- podwyższenie stężenie kinazy kreatynowej lub inne wyniki badań laboratoryjnych wskazujące na uszkodzenie mięśni.[1]

Sprawdź swoją wiedzę
Krzyżówka Apteczna #6

Poziomo:
3. Element oka odbierający bodźce wzrokowe.
5. Pochodne witaminy A.
7. Żołądka lub dwunastnicy.
9. Pneumatyczno-tłokowy lub siateczkowy.
10. Żarłoczny antybiotyk przeciwgrzybiczy.

Pionowo:
1. Przekształcenie glukozy do pirogronianu.
2. Do usuwania kleszcza.
4. Toksyczność wobec płodu.
6. Sporządzany w celu wydobycia z surowca roślinnego związków śluzowych.
8. 9-miesięczne przeciwwskazanie do stosowania leków.

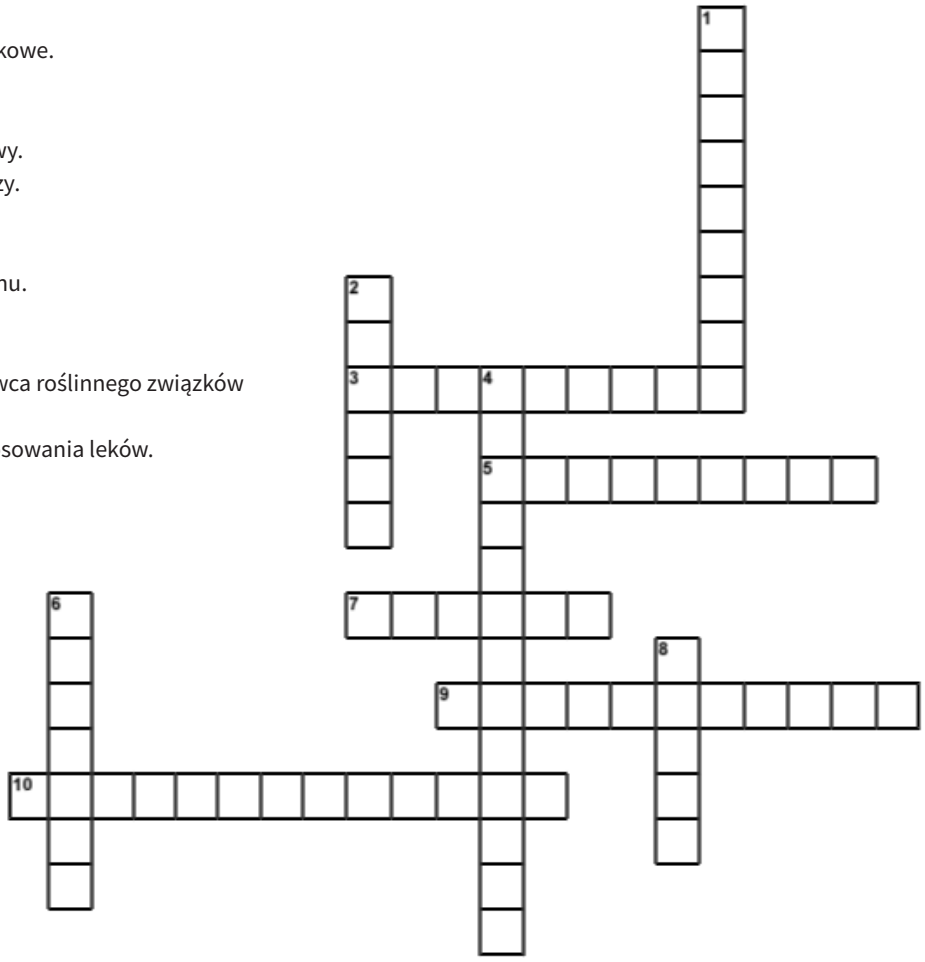

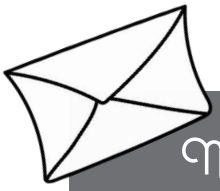

Napisz do redakcji:

redakcja@goniecapteczny.pl

Suchar apteczny

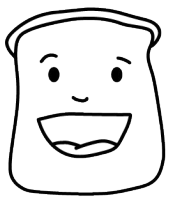

- Co mówi zumab przez telefon?

- EloTUzumab.

Materiał dla pacjenta:

Jakie są powikłania nieleczonego nadciśnienia tętniczego? [edukacja pacjenta]

Jeśli ciśnienie tętnicze skurczowe przy jednorazowym pomiarze wynosi ponad 139 mm Hg i/albo ciśnienie rozkurczowe wynosi więcej niż 89 mm Hg oznacza to, że powinieneś zacząć dokonywać regularnych pomiarów ciśnienia i zapisywać je wraz z datą i godziną pomiaru. Jeśli podwyższone ciśnienie utrzymuje się przez dłuższy czas, koniecznie skontaktuj się ze swoim lekarzem i pokaż mu swoje wyniki. Może się okazać, że cierpisz na nadciśnienie, które wymaga leczenia. Nieleczone nadciśnienie może prowadzić do ciężkich powikłań, dlatego nie wolno go bagatelizować.

W przypadku nieleczenia nadciśnienia tętniczego zagraża Ci:

1. **Choroba wieńcowa** – niedostateczne ukrwienie serca (do serca dociera za mało tlenu z krwią) spowodowane zwężeniem tętnic wieńcowych (są to tętnice zaopatrujące serce w tlen i substancje odżywcze) w wyniku odkładania się w ich ścianach złogów miażdżycowych. Choroba objawia się silnym bólem w klatce piersiowej, zwłaszcza w czasie wysiłku.

2. **Zawał mięśnia sercowego** – to obumarcie części serca w wyniku zablokowania naczynia wieńcowego, odżywiającego daną jego część, przez oderwaną blaszkę miażdżycową lub skrzep.

3. **Udar mózgu** – podobnie jak przy zawale serca, jest to obumarcie fragmentu mózgu w wyniku jego niedokrwienia. Może go wywołać zwężenie tętnicy mózgowej przez blaszkę miażdżycową lub zatkanie jej przez skrzeplinę (zator). Inną przyczyną udaru może być pęknięcie naczynia i wydostanie się krwi poza światło tętnicy (wylew), w skutek czego część mózgu nie jest odżywiana, a wydostająca się krew niszczy okoliczną tkankę mózgową.

4. **Niewydolność nerek** – zbyt wysokie ciśnienie tętnicze uszkadza kłębuszki nerkowe i wywołuje ich zwłóknienie, co hamuje wydalanie z organizmu nadmiaru wody, soli mineralnych oraz produktów przemiany materii. W konsekwencji prowadzi to do licznych zaburzeń całego organizmu, między innymi do obrzęków, wzrostu ciśnienia krwi i pogorszenia pracy serca.

5. **Uszkodzenie siatkówki oka –** stwardniałe i poszerzone naczynia krwionośne oka ulegają uszkodzeniu w wyniku zbyt wysokiego ciśnienia krwi, W konsekwencji powstają wybroczyny i wysięki w siatkówce oka, co prowadzi do pogorszenia widzenia.

6. **Przerost lewej komory serca** – przy nadciśnieniu serce musi kurczyć się mocniej, co wywołuje pogrubienie ściany lewej komory i jej gorsze ukrwienie. W wyniku tych procesów wzrasta ryzyko rozwoju niewydolności serca i zawału.

7. **Przyspieszenie rozwoju miażdżycy** — złogi cholesterolowe łatwiej odkładają się w ścianach tętnic, co zmniejsza ich średnicę i utrudnia przepływ krwi. Dodatkowo, naczynia stają się bardziej kruche oraz wzrasta ryzyko ich zatkania.

W razie jakichkolwiek wątpliwości skonsultuj się z farmaceutą, który udzieli Ci dodatkowych informacji. Pamiętaj, że w aptece możesz też poprosić farmaceutę o zmierzenie ciśnienia.

Pieczęć apteki:

Materiał edukacyjny. Pochodzi z portalu opieka.farm.
Nie zastępuje konsultacji lekarza lub farmaceuty. Nie stanowi reklamy żadnego produktu.
© 2020 opieka.farm sp. z o.o.